

<i>Naziv kolegija</i>	OTORINOLARINGOLOGIJA I KIRURGIJA GLAVE I VRATA			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Studij medicine Integrirani sveučilišni studij			Godina Studija	5
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	7	<i>Semestar</i>	10	Broj sati po semestru (p+s+v)	75 (25+10+40)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Sukladno pravilniku o studiranju	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 5. godine studija medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	dr. sc. Boris Jelavić, izv. prof, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	slav.boris@tel.net.ba; 036 / 336 - 306, - 310; - 157				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. dr. sc. Miro Leventić, doc., dr. med., Medicinski fakultet u Mostaru; 2. dr. sc. Branko Krišto, izv. prof., dr. med., Medicinski fakultet u Mostaru; 3. dr. sc. Josip Lesko, doc., dr. med., Medicinski fakultet u Mostaru 4. Tomislav Sušac, dr. med., viši asistent, Medicinski fakultet u Mostaru. 				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	gomila9@hotmail.com; branko.kristo@tel.net.ba 036 / 336 - 306, - 157				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Omogućiti studentu da stekne odgovarajuća znanja o uzrocima, kliničkoj slici, dijagnostici i liječenju patoloških stanja uha, nosa i paranazalnih sinusa, ždrijela, jednjaka, grkljana, dušnika, štitne i doštitne žlijezde, velikih žlijezda slinovnica i drugih dijelova lica i vrata koji su u području djelovanja otorinolaringologa. - Omogućiti studentu da stekne odgovarajuće vještine za postavljanje dijagnoze, pružanje prve pomoći i rješavanje otorinolaringoloških problema na razini primarne prakse. - Omogućiti studentu da stekne pozitivne stavove koji su važni za njegovu komunikaciju s bolesnicima, kolegama i suradnicima u rješavanju medicinskih problema. 				
<i>Ishodi učenja:</i>	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student:</p> <p>Planira samostalno učenje na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina.</p> <p>Demonstrira osobne kvalitete ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine, sposobnost argumentiranoga branjenja svojih stavova).</p> <p>Opisuje i objašnjava primijenjenu anatomiju organa i regija glave vrata koji su u domeni otorinolaringologa i koristi to znanje za opisivanje otorinolaringoloških kirurških postupaka.</p> <p>Opisuje i objašnjava primijenjenu fiziologiju, embriologiju i histologiju i koristi to znanje za objašnjenje patoloških stanja organa glave i vrata koji su u domeni otorinolaringologa.</p> <p>Opisuje i provodi dijagnostiku i liječenje otorinolaringoloških poremećaja na razini</p>				

	<p>koja je potrebna za rad doktora medicine u primarnoj praksi. Prepoznaje i koristi specifične instrumente i pomagala za osnovne dijagnostičke postupke kako bi utvrdio stanje organa glave i vrata kojima se bavi otorinolaringologija. Demonstrira, tumači i prenosi drugima znanja o prevenciji i osnovama liječenja bolesti iz područja otorinolaringologije na razini primarne prakse. Prepoznaje žurna stanje u otorinolaringologiji te opisuje i provodi dijagnostiku i prvu pomoć.</p> <p>Ishodi učenja će se vrijednovati tijekom rasprava na seminarima, radom s bolesnicima na stacionarnom odjelu, na praktičnom ispitu (pismena provjera znanja iz ORL propedeutike; samostalno provođenje kliničkih vještina u ORL i analiza /interpretacija bolesničkih nalaza - radioloških, laboratorijskih, patohistoloških) te provjerom znanja na završnom ispitu.</p>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	U predmetu Otorinolaringologija i kirurgija glave i vrata na vježbama, seminarima i predavanjima studenti stječu znanja, vještine i stavove koji studentima omogućuju aktivno provođenje prevencije, dijagnostike te medikamentoznog i kirurškog liječenja otorinolaringoloških bolesti glave i vrata na razini liječnika primarne prakse.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Nastavni dan počinje s predavanjima, slijede seminari i završava s vježbama. Na seminaru student izvodi prezentaciju teme/problema za koji je zadužen prvi dan nastave iz određenog područja. Na vježbama student upoznaje instrumente i uređaje koji služe za dijagnostiku i liječenje bolesti koje su u domeni predmeta. Studenti prvo nauče rabiti spomenuta pomagala jedni na drugima, nakon toga koriste ih za pregled bolesnika. U ordinacijama i kabinetima Poliklinike i na bolesničkim stacionarnim odsjecima student asistira specijalisti ili samostalno izvodi dijagnostičke postupke ili terapijske intervencije uz nadzor i pomoć specijaliste. U operacijskim dvoranama student upoznaje materijale, instrumente, uređaje i postupke koji su specifični za otorinolaringologiju. Prati i asistira u operacijama glave i vrata, samostalno radi primarnu obradu manje pravilne rane uz nadzor specijaliste.			
Studentske obveze	Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; obveze na seminarima; praktični rad s bolesnicima u ordinacijama, stacionarnim odsjecima i operacijskoj dvorani; kolokviranje; završni ispit. Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, • Prezentacije tema/problema na seminarima, • Analize nastavnih tekstova, razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te načina iznošenja i branjenja svoga stava, • Suradnje u malim skupinama na praktičnom radu u obradi bolesnika i bolesničkih materijala tijekom nastave, • Pokazanog znanja na ispitu iz praktičnih vještina i na završnom ispitu. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Praktični ispit iz kliničkih vještina	Završni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar *Europskoga sustava prijenosa bodova*

OTORINOLARINGOLOGIJA I KIRURGIJA GLAVE I VRATA
(7 ECTS bodova)

OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI
Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi	75	2,50	0 %
Seminarski rad	15	0,50	0 %
Kolokvij - provjera znanja i vještina stečenih na vježbama (samostalno izvođenje kliničkih vještina + pisani test iz ORL propedeutike)	20	0,75	0 %
Završni ispit	100	3,25	100 %

ISPIT - Pravo izlaska na ispit imaju studenti koji su redovito pohađali nastavu. Ako student izostane s više od 20 % vježbi, nadoknadu vježbi će odraditi u Poliklinici za otorinolaringologiju Sveučilišne kliničke bolnice u Mostaru i s potvrdom ovjerenom od strane odgovornih specijalista Poliklinike pristupiti ispitu.

Ispit iz Otorinolaringologija i kirurgija glave i vrata obuhvaća:

- A) Kolokvij - provjera znanja i vještina stečenih na vježbama – a) pisani test koji se odnosi na znanja stečena na vježbama iz ORL propedeutike (tehnika izvođenja vještina u domenu otorinolaringologa, analiza/interpretacija bolesničkih nalaza, poslijeoperacijska skrb bolesnika nakon otorinolaringoloških operacija), b) samostalno izvođenje kliničkih vještina i interpretacija bolesničkih nalaza (radiološki, laboratorijski, patohistološki). Sudjelovanje na vježbama (minimalno 80 %) i položen praktični kolokvij uvjeti su za izlazak na završni ispit. U dosje studenta upisuje se: kolokvirao (la) / nije kolokvirao (la).
- B) 1. Završni ispit (prvi ispitni rok) provodi se pisanim testom (54 pitanja, višestruki izbor, jedan točan odgovor).

OCJENA	BODOVI
izvrstan (5)	49 - 54
vrlo dobar (4)	43 - 48
dobar (3)	37 - 42
dovoljan (2)	30 - 36
nedovoljan (1)	≤ 29

2. Popravni završni ispit (drugi, treći i četvrti ispitni rok) je usmeni (popis s 107 pitanja dostupan je studentima).

Obvezna literatura:

L1. Jelavić B, Leventić M. Kliničke vještine u otorinolaringologiji i kirurgiji glave i vrata za studente medicine. Mostar: Pressum; 2022.
L2. Bumber Ž, Katić V, Nikšić-Ivančić M, Pegan B, Petric V, Šprem N i sur. Otorinolaringologija. Zagreb: Medicinska biblioteka, Naklada Ljevak; 2004.

Dopunska literatura:

L3. Thomas M, Yawn BP, Price D, Lund V, Mullol J, Fokkens W; European Position Paper on Rhinosinusitis and Nasal Polyps Group. EPOS Primary Care Guidelines: European Position Paper on the Primary Care Diagnosis and Management of Rhinosinusitis and Nasal Polyps 2007 - a summary. Prim Care Respir J. 2008;17:79-89.
L4. Brožek JL, Bousquet J, Agache I, Agarwal A, Bachert C, Bosnic-Anticevich S, i sur. Allergic Rhinitis and its Impact on Asthma (ARIA) guidelines-2016 revision. J

	<p>Allergy Clin Immunol. 2017;140:950-58.</p> <p>L5. TambićAndrašević A, Baudoin T, Vukelić D, Mimica Matanović S, Bejuk D, Puževski D i sur. Smjernice ISKRA za grlobolju. Liječ Vjesn 2009; 131:181-91.</p> <p>L6. Petric V, Jelavić B. Bolesti sluznica gornjih dišnih puteva. U: Šimić D, urednik. Bolesti sluznica – multidisciplinarni pristup. Zagreb: Medicinska naklada; 2011. str. 23-44.</p> <p>Prezentacije s predavanja dostupne su studentima. Video prezentacije vještina demonstriranih na edukacijskom medicinskom modelu dostupne su studentima.</p>
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa (anketa MF Mostar i anketa Katedre za bolesti glave i vrata) Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvješće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

NASTAVNE TEME

Broj i oznaka nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
ORL – P1	Naslov: Uvod u otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata. Kratak pregled anatomije uha. Literatura: L2
ORL – P2	Naslov: Fiziologija sluha. Ispitivanje sluha. Literatura: L2
ORL – P3	Naslov: Oštećenje sluha. Tinnitus Literatura: L2
ORL – P4	Naslov: Fiziologija vestibularnog osjetila. Ispitivanje ravnoteže. Vestibularni poremećaji. Literatura: L2
ORL – P5	Naslov: Menierova bolest. Vestibularni neuronitis. Barotrauma uha. Literatura: L2
ORL – P6	Naslov: Upale vanjskog uha. Upale srednjeg uha. Upale unutarnjeg uha. Literatura: L2
ORL – P7	Naslov: Komplikacije upala uha. Tumori uha i temporalne kosti. Literatura: L2
ORL – P8	Naslov: Kirurško liječenje bolesti uha. Kohlearni implantati. Literatura: L2
ORL – P9	Naslov: Nos i paranazalni sinusi: kratko embriologija, anatomija, fiziologija. Deformacije nosne piramide i septuma. Septoplastika, rinoplastika. Literatura: L2
ORL – P10	Naslov: Fizikalne pretrage nosa i PNS. Radiološke pretrage nosa i PNS. Tvorbe kože nosa; kirurško liječenje. Tumori nosne šupljine, PNS i nazofarinksa. Literatura: L1, L2, L6
ORL – P11	Naslov: Ozljede nosa. Strano tijelo u nosu. Upale kože nosa. Literatura: L2
ORL – P12	Naslov: Epistaksa. Infekcijski rinitisi. Neinfekcijski rinitisi. Literatura: L2, L4
ORL – P13	Naslov: Akutni rinosinuitisi. Kronični rinosinuitisi. Nosni polipi. Antrohoanalni polip. Literatura: L2, L4
ORL – P14	Naslov: Kratka anatomija ždrijela. Tonzilarni problem. Adenoidne vegetacije. Literatura: L2
ORL – P15	Naslov: Adenotomija, tonzilektomija: indikacije i temeljni principi operacije. Literatura: L2
ORL – P16	Naslov: Akutne i kronične upale ždrijela i grkljana. Literatura: L2
ORL – P17	Naslov: Dobročudni i zloćudni tumori ždrijela. Dobročudni tumori grkljana. Literatura: L2

ORL – P18	Naslov: Bolesti velikih žlijezda slinovnica (sijaloadenitis, sijalolitijaza, neoplazme). Kirurško liječenje. Literatura: L2
ORL – P19	Naslov: Križanje dišnog i probavnog puta. Benigne tvorbe glasiljki. Paraliza glasiljki. Ozljede i stenoze grkljana. Literatura: L2
ORL – P20	Naslov: Laringofaringealni refluks. Strano tijelo grkljana i dušnika. Strano tijelo bronha i jednjaka. Literatura: L2
ORL – P21	Naslov: Zloćudni tumori grkljana i hipofarinksa. Kirurgija tumora grkljana i hipofarinksa. Disekcije vrata. Govorna rehabilitacija u laringektomiranih. Literatura: L2
ORL – P22	Naslov: Čvor na vratu. Ciste vrata. Limfomi glave i vrata. Hemangiomi glave i vrata. Literatura: L2
ORL – P23	Naslov: Infekcije dubokih prostora vrata. Metastatski tumori vrata nepoznate primarne lokalizacije. Literatura: L2
ORL – P24	Naslov: Kirurško liječenje štitne žlijezde. Literatura: L2
ORL – P25	Naslov: Kirurško liječenje doštitne žlijezde. Literatura: L2
ORL – S1	Naslov: Rana dijagnostika teške naglušnosti i gluhoće. Literatura: L2
ORL – S2	Naslov: Hitna stanja u rinologiji.. Literatura: L1, L2
ORL – S3	Naslov: 1. EP3OS-Europske smjernice za liječenje rinosinitisa u primarnoj praksi (European Position Paper on Rhinosinusitis and Nasal Polyps Group. EPOS Primary Care Guidelines: European Position Paper on the Primary Care Diagnosis and Management of Rhinosinusitis and Nasal Polyps 2007 - a summary). 2. ARIA smjernice (Allergic Rhinitis and its Impact on Asthma (ARIA) guidelines). Literatura: L3, L4
ORL – S4	Naslov: Inspiracijski stridor: diferencijalna dijagnoza, liječenje. Konikotomija, traheotomija. Literatura: L2
ORL – S5	Naslov: Smjernice ISKRA za grlobolju- Literatura: L5
ORL – S6	Naslov: Krvarenja u ORL području. Literatura: L2
ORL – S7	Naslov: Strano tijelo u ORL području. Literatura: L2
ORL – S8	Naslov: Endoskopija u ORL. Kirurško liječenje hrkanja. Literatura: L2
ORL – S9	Naslov: Kirurške regije i podregije vrata (prema <i>Memorial Sloan-Kettering Cancer Center</i>) Literatura: L1, L2
ORL – S10	Naslov: Estetske operacije u ORL: aurikuloplastika, ritidoplastika, blefaroplastika. Literatura: L2
ORL – V1	Naslov: Radno mjesto za ORL pregled. Uporaba čeonog ogledala. Literatura: L1
ORL – V2	Naslov: Instrumentarij za pregled glave i vrata. Literatura: L1
ORL – V3	Naslov: Otokopija. Toaleta uha. Literatura: L1
ORL – V4	Naslov: Prednja rinoskopija. Literatura: L1
ORL – V5	Naslov: Postrinoskopija. Epistaksa: instrumenti i materijal za prednju i stražnju tamponadu nosa. Literatura: L1
ORL – V6	Naslov: Orofaringoskopija. Literatura: L1
ORL – V7	Naslov: Indirektna laringoskopija. Literatura: L1
ORL – V8	Naslov: Anamneza u otologiji, rad u ORL poliklinici. (2 šk. sata) Literatura: L1, L2
ORL – V9	Naslov: Anamneza u rinologiji, rad u ORL poliklinici. (2 šk. sata)

	Literatura: L1
ORL – V10	Naslov: Anamneza u orofaringologiji, rad u ORL poliklinici. (2 šk. sata) Literatura: L1, L2
ORL – V11	Naslov: Anamneza u laringologiji, rad u ORL poliklinici. Regije limfnih čvorova vrata. Palpacija vrata. (2 šk. sata) Literatura: L1, L2
ORL – V12	Naslov: Akumetrija. Slušna pomagala. Upoznavanje s pravima naglušnih osoba u postupku nabave i održavanja slušnih pomagala. Literatura: L1, L2
ORL – V13	Naslov: Kabinet za sluh. Tonska audiometrija. Timpanometrija. Rana detekcija gluhoće. Literatura: L1, L2
ORL – V14	Naslov: Kabinet za ravnotežu. Vestibulometrija (kalorički pokus, rotacijski pokus). Literatura: L1, L2
ORL – V15	Naslov: Kabinet za endoskopiju u ORL. Rigidni i fleksibilni endoskopi za glavu u vrat. Otomikroskopija. Literatura: L1
ORL – V16	Naslov: Rad u stacionarnom dijelu Odjela i u ORL previjalištu. (9 šk. sati) Literatura: L1
ORL – V17	Naslov: Trahealna kanila: vrste, toaleta, postavljanje. Skrb bolesnika s traheostomom. Literatura: L1, L2
ORL – V18	Naslov: UZV, RTG, CT, MR u ORL području. Predstavljanje fizioloških i patoloških snimki. Literatura: L2
ORL – V19	Naslov: Osobitosti ORL operacijske dvorane. Oprema za mikrolaringoskopiju, rigidnu ezofagoskopiju i traheobronhoskopiju. Rad u operacijskoj dvorani. (5 šk. sati) Literatura: L2
ORL – V20	Naslov: Praktične vještine naučene na vježbama: samostalno izvođenje, ponavljanje, primjena. (5 šk. sati) Literatura: L1